

İsmayılıdan Laçına: dirçəliş və zəfərin izi ilə

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biridir. Bu baxımdan hər bir bölgənin inkişafı, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi və infrastrukturun yenilənməsi dövlət başçısının daim diqqət mərkəzindədir. Həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər Prezident İlham Əliyevin müəmmadi olaraq bölgələrə etdiyi səfərlərdə öz əksini tapır. İki gün öncə Prezidentin İsmayılı və Laçın rayonlarına səfəri bu qəbildəndir.

Sirr deyil ki, Prezident İlham Əliyev regionlara etdiyi səfərlər zamanı infrastruktur layihələrinin icrasını yoxlayır, yeni investisiya və inkişaf proqramlarının həyata keçirilməsini təşviq edir. Bu da təbii ki, bölgələrin inkişafını sürətləndirir və əhalinin həyat səviyyəsini yüksəldir, üstəlik, kənd təsərrüfatı və sənayenin inkişafına təkan verir. Bu səfərlər vasitəsilə dövlət başçısı regionların inkişaf prioritetlərini müəyyən edir, icra strukturlarının fəaliyyətini bu istiqamətə yönəldir və uzunmüddətli planların yerinə yetirilməsinə imkan yaradır. Bu baxımdan İsmayılı səfəri təkcə rəsmi görüş kimi yaddaşlara hopmadı. Bu, rayonun gələcəyi və insanların həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi yolunda atılan yeni bir addım idi. İsmayılınnın sosial-iqtisadi inkişafına verilən həmin diqqət ölkəmizin hər yerində daha fəravan və abad həyatın təmin olunmasının göstəricisidir. Dövlət başçısının İsmayılıya səfərinin əsas məqsədi bölgənin sosial-iqtisadi inkişafını sürətləndirmək, yeni infrastruktur layihələrini təqdim etmək olub. Səfər çərçivəsində enerji təchizatının gücləndirilməsi, nəqliyyat infrastrukturlarının yenilənməsi və turizm sektorunun inkişafı kimi vacib sahələrdə addımlar atıldı.

Məlumdur ki, nəqliyyat infrastrukturunu hər bir bölgənin inkişafında əsas amillərdəndir. Müasir yollar insanların hərəkətini asanlaşdırır, ticarət əlaqələrini gücləndirir və iqtisadi fəaliyyətin genişlənməsinə şərait yaradır. Prezident İlham Əliyevin Bakı-Qəbələ avtomobil yolunun Muğanlı-İsmayılı-Qəbələ hissəsində görülən işlərlə tanışlığı regionun nəqliyyat infrastrukturunun müasirləşdirilməsi istiqamətində atılan mühüm addımların göstəricisidir. Dövlət başçısına məlumat verilib ki, layihə üzrə ümumilikdə işlərin 70 faizi icra edilib. İkinci texniki dərəcəyə uyğun qurulan yolun ümumi uzunluğu 85,6 kilometrdir. Yenidənqurma nəticəsində yol 8,8 kilometr qısalacaq. Yolboyu Ağsuçay üzərində asma körpü inşa olunur. Körpüdə işlərin 40 faizi yerinə yetirilib. Körpüdən sonra yolun davamı olaraq uzunluğu 885 metr

olan tunnelin tikintisi aparılır. Ümumilikdə yeni layihə üzrə yolboyu tunnel və biri asma olmaqla 17 körpü layihələndirilib.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə reallaşdırılan "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı çərçivəsində ölkəmizin bir çox regionunda beynəlxalq tələblərə cavab verən yeni məktəb binalarının inşasına, onların müasir avadanlıqla təchiz olunmasına xüsusi diqqət yetirilir, bir sıra köhnə məktəb binalarının əsaslı təmiri istiqamətində mühüm işlər görülür. Prezident İlham Əliyev səfər çərçivəsində İsmayılı şəhərində inşa olunan internat tipli "Talistan" liseyinin binasının açılışında iştirak edib. Qeyd edək ki, 1296 şagird yerlik lisey dörd mərtəbədən və 5 korpusdan ibarətdir. Binada 56 sinif otağı, kimya, fizika və biologiya laboratoriyaları, informatika, texnologiya, gənclərin çağırışa qədərki hazırlıq kabinetləri, kitabxana, 300 yerlik akt zalı, idman zalı və yeməxana yaradılıb. Bu layihənin icrası ölkə başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyasətində təhsil sahəsinə ayrılan diqqətin göstəricisidir.

Regionların davamlı inkişafı, istehsal və ixrac imkanlarının artırılması, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsi dövlət başçısı tərəfindən həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının önəmli istiqamətlərindəndir. Bu məqsədlə qəbul edilən dövlət proqramları çərçivəsində regionlarda sənaye və kənd təsərrüfatı sahələrinə dəstək gücləndirilmiş, müasir infrastruktur layihələri həyata keçirilmiş, sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli şərait yaradılmışdır. Yeni istehsal sahələrinin yaradılması, logistika və nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, ixracönmümlü məhsul istehsalının təşviq olunması da bu qəbildəndir. Bütün bu tədbirlər əhalinin rifahının yüksəldilməsinə, bölgələrdə həyat səviyyəsinin paytaxtla balanslı şəkildə inkişafına və sosial bərabərliyin təmin olunmasına xidmət edir. Bundan başqa, dövlət proqramları çərçivəsində regionlara qoyulan investisiyalar Azərbaycanın uzun-

müddətli inkişaf strategiyasının əsas dayaqlarından biri olmaqla bölgələrin sosial-iqtisadi dirçəlişinə güclü təkan verir, ölkədə vahid və balanslı inkişaf modelinin formalaşmasına xidmət edir. Bu da investorlar üçün geniş qapıların açılması deməkdir.

Bu mənada Prezidentin "Azerbajjan Coca-Cola Bottlers" MMC-nin İsmayılıda yeni istehsal müəssisəsinin açılışında iştirak etməsi xarici və yerli investorlar üçün müsbət mesajdır. Bu, ölkədə siyasi və iqtisadi sabitliyin, sahibkarlığın dəstəkləndiyinin və sərmayə qoyuluşu üçün əlverişli şəraitin mövcud olduğunun göstəricisidir. Coca-Cola kimi beynəlxalq nəhəngin Azərbaycan bazarında daha geniş yer alması bu sabitliyin nəticəsidir. İsmayılı rayonunun Topçu kəndində yerləşən bu müəssisə 15 hektar ərazidə inşa edilib və illik 165 milyon litr istehsal gücünə malikdir. Layihənin investisiya dəyəri 80 milyon manatdır. Beynəlxalq keyfiyyət və təhlükəsizlik standartlarına cavab verən müəssisədə 100-dən çox yerli sakin daimi işlə təmin olunub. Bu, "Coca-Cola Bottlers" MMC-nin ölkəmizdə ikinci istehsal müəssisəsidir. "Azerbajjan Coca-Cola Bottlers" MMC ölkəmizdə istehsalat 1996-cı ildə başlayıb. Şirkət indiyədək Azərbaycan iqtisadiyyatına 200 milyon dollar sərmayə yatırılıb. Zavodun fəaliyyətə başlaması yüzlərlə yeni iş yerinin açılması, regionlardan olan işçi qüvvəsinin cəlb olunması

və yerli əhalinin rifah səviyyəsinin artmasına xidmət edir.

Prezident növbəti gün Laçın rayonuna səfəri çərçivəsində "LATİFA" tikili fabrikinin açılışında iştirak edib. "LATİFA" 2023-cü il avqustun 26-da açılışı olmuş "Laçın Aqro-Sənaye Parkı"nda fəaliyyət göstərir. Ümumi dəyəri 1,2 milyon manat olan müəssisədə 30 yeni iş yeri yaradılacaq. Fabrikdə gündə 2 min ədəd tekstil məhsulu istehsal olunacaq. Buraya ev tekstili, idman dəstləri, eksklüziv geyimlər və digər məhsullar daxildir. Fabrikin açılışı Laçın rayonunun işğaldan azad edilməsindən sonra həyata keçirilən bərpa və quruculuq işlərinin bir hissəsidir. Müəssisə yalnız yerli bazara xidmət etməklə kifayətlənməyəcək, həm də ixrac potensialını artırmaqla regionun iqtisadiyyatına töhfə verəcək ki, bu da Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun inkişafına və ixrac imkanlarının genişlənməsinə müsbət təsir göstərəcək. "LATİFA" dövlətin regionların sosial-iqtisadi inkişafına verdiyi önəmin göstəricisi olmaqla yanaşı, Qarabağ regionunun bərpası və inkişafı istiqamətində atılan mühüm addımlardan biridir.

"Laçın Aqro-Sənaye Parkı"nda işə başlayan müəssisələrdən biri də "PIRSHAGHI" ayaqqabı fabrikinin Laçın filialıdır. Ümumi dəyəri 367,9 min manat olan müəssisədə əsasən Laçın sakinləri olmaqla 15 nəfər işlə təmin ediləcək. Müəssisə kişi, qadın və uşaqlar üçün ayda 1500 cüt ayaq-

qabı istehsal etmək gücündədir. Müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş fabrikdə idman və klassik üslubda ayaqqabılar istehsal ediləcək. Dövlət başçısının açılışını etdiyi "PIRSHAGHI" əhalinin məşğulluğu, infrastrukturun bərpası, sahibkarlıq fəaliyyətinin canlanması baxımından olduqca mühüm rol oynayır. İşğaldan azad olunmuş Laçında genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri durmadan həyata keçirilir. Bu ərazilərdə yeni yaşayış məntəqələri, sosial obyektlər, infrastruktur və sənaye müəssisələrinin inşası sürətlə davam edir. Onlardan biri də açılışında dövlət başçısının iştirak etdiyi Laçın Elektrik Şəbəkəsi Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzidir. Mərkəzdə hər birinin gücü 1600 kVA olan iki ədəd güc transformatoru, müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş 35 kV-luq və 0,4 kV-luq qapalı paylayıcı qurğular quraşdırılıb. Mərkəzin elektrik təchizatı üçün "Laçın" yarımstansiyasından 4,8 kilometr uzunluğunda ikidövrəli elektrik verilişi xətləri çəkilib.

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq Laçının Böyük kəndində aparılan geniş quruculuq işləri nəticəsində yaşayış məntəqəsinin tikintisi tamamilə başa çatıb. Buraya ümumilikdə 90 ailə - 360 nəfərin köçürülməsi nəzərdə tutulur. Ərazisi 29,6 hektar olan kənddə 91 fərdi ev inşa olunub. Evlərdən 13-ü iki, 50-si üç, 15-i dörd,

13-ü isə beşotaqlıdır. Böylikdə əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb, iqtisadi, sosial və məişət təyinatlı müxtəlif müəssisələr tikilib, kənddaxili yollar, elektrik, rabitə, su xətləri çəkilib, qaz təchizatı təmin olunub.

Kəndin açılışını edən İlham Əliyev həmin gün Laçın kanat yolunun da təməlini qoyub. Laçın kanat yolu şəhərin Bulvar ərazisində yerləşəcək və iki hissədən ibarət olacaq. Kanat yolunun hündürlüyü 300 metr, xəttinin uzunluğu isə 1720 metr olacaq, hərəkət müddəti 6 dəqiqə təşkil edəcək. Ümumilikdə 17 kabinədən ibarət kanat yolu saatda 800 sənişinə xidmət edə biləcək. Kanat yolunun yerləşdiyi, uzunluğu 2 kilometrə yaxın olan Bulvar ərazisi bu gün həm yerli sakinlərin, həm də turistlərin sevimli məkanlarından biridir.

Qeyd edək ki, Laçın səfəri çərçivəsində Prezidentin işə saldıdığı "Azərənərji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (ASC) "Aşağı Malıbəyli" və "Mirik" su-elektrik stansiyaları (SES) "hidro yaşıl enerji" layihələridir. Hər iki stansiya Hərkəri çayının sağ qolu olan Zabux çayının Laçın rayonunun Malıbəyli və Mirik kəndlərinin ərazisindən keçən hissəsində inşa edilib. 3,1 MVT gücündə "Aşağı Malıbəyli" və 3,5 MVT gücündə "Mirik" su-elektrik stansiyalarında ən müasir avadanlıq quraşdırılıb, optik kabel xətləri çəkilib. Bununla da stansiyalar ölkənin enerji sisteminin mərkəzləşmiş

SCADA sisteminə inteqrasiya olunub. "Aşağı Malıbəyli" və "Mirik" SES-lərdə il ərzində 20 milyon kilovat-saat "yaşıl enerji"nin istehsalı nəzərdə tutulub ki, bu da öz növbəsində 4,3 milyon kubmetr təbii qaza qənaət etməyə şərait yaradaçaq, il ərzində 8 min ton karbon qazının atmosfərə atılmasının qarşısını alacaq.

2004-cü ildən bəri 4 dövlət proqramı həyata keçirilib. Bu səfərlərə məhz həmin proqramların icrasına nəzarətin davamı kimi də baxmaq olar. Qeyd edək ki, həmin proqramlar çərçivəsində infrastrukturun yenilənməsi, sosial sektorun - təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və digər sahələrin inkişafı, sənaye və kənd təsərrüfatının şaxələndirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Ötən 20 il ərzində ardıcıl qəbul edilən proqramlar nəticəsində regionlarda yeni yol, körpü, elektrik və su təchizatı sistemləri tikilmiş, yaşayış və sosial obyektlər inşa olunmuş, iş yerlərinin yaradılması ilə bağlı addımlar atılmışdır. Hər bir proqram daha geniş və dərin dəyişikliklər üçün zəmin hazırlayaraq, ölkənin iqtisadi potensialını artırmış və əhalinin həyat səviyyəsini yüksəltmişdir. Bu mənada İlham Əliyevin bölgələrə növbəti səfəri göstərir ki, regionların inkişafı davamlı xarakter daşıyır.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*